

Dr. Oltai Judit Zsófia

a Pécsi Törvényszék tanácselnöke,

2018-tól a MABIE elnöke

„A múlttal csak két dolgot nem szabad tenni: elfelejteni és benne ragadni”

Az én elnökségem kezdetén a bírói kart még mindig a 2017. október 9-i (obstruált) OBT-póttagválasztó küldöttgyűlés és annak következményei foglalkoztatták. Ennek jól észlelhető jele volt az, hogy a MABIE választmányi tagjainak e témában kiadott közleménye mellett több mint 400 bíró fejezte ki tiltakozását, mely megnyilatkozásoknak –más fórum nem lévén– az Egyesület honlapja biztosított lehetőséget.

Ez volt az az időszak, amikor a bírák több ítélőtáblán és törvényszéken, összbírói értekezletek összehívását kezdeményezték az általuk megválasztott és az OBT-póttagválasztó küldöttgyűlésen részt vett küldöttek beszámoltatására. Itt sem tudtak véleményüknek hangot adni, mert az értekezleteket nem lehetett megtartani. Az érintett ítélőtáblai/törvényszéki elnökök ugyanis az értekezletek összehívását megtagadták, vagy összehívták ugyan, de megakadályozták, hogy annak keretei között érdemi eszmecsere alakuljon ki.

Azért tartottam ezt fontosnak mindenki emlékezetébe idézni, mert a közhangulatot, ezen belül az Egyesület életét is ezek az események határozták meg 2018. év végén. A bírák és az igazgatási vezetők, illetve a bírák egymás közötti feszültsége hatással volt ránk is. Az Egyesületet több támadás érte azért, mert az Alapszabályban írt kötelességét teljesítve, kiállt a bírói önkormányzatiság védelmében, azaz szorgalmazta az OBT póttagjainak

megválasztását. Támadták azért is, mert a „belső vitákat a nyilvánosság elé vitte”, azaz a honlapon megjelentek ezek a kritikus vélemények. Magyarozatként csak annyit fűznék hozzá: nem volt más fórumunk.

Az ösztűz azonban akkor zúdult az Egyesületre, amikor önálló illetményemelési javaslattal álltunk elő 2019 februárjában. Az OBH által kidolgozott, és a bíróság egységes álláspontjaként beterjeszteni kívánt javaslat valódi véleményezésére nem volt módunk. A BÉSZT (Bírói Életpálya Szakértői Testület) ugyanis 2018. nyara óta nem működött. A bírósági szervezet legnagyobb taglétszámú érdekképviselője más lehetőséget sem kapott arra, hogy a hosszú évek munkájával kidolgozott, és a bírói életpálya-modellben is megjelenített álláspontjának hangot adjon.

A MABIE ezzel vált „közellenséggé” a központi bírósági igazgatás szemében. A kötelezően megtartandó bírói fórumok és a vezetői értekezletek témája kiegészült azzal, hogy a „MABIE veszélyezteti az illetményemelést”, mert a véleményét nyilvánosságra hozza, és mert az önálló illetményemelési javaslatát az Igazságügyi Minisztériumnak is megküldte.

Egy egészen új kommunikációs módszer, az ún. elnöki levelek elterjedése is ehhez az időszakhoz köthető. Szokássá vált, hogy a törvényszéki/ítélőtáblai elnökök kisebb, majd egyre nagyobb csoportja nyílt levélben hozta nyilvánosságra a véleményét egy-egy kérdésben, azt a látszatot keltve, hogy „az általuk képviselt bírák” véleményét tolmácsolják. A hangzatos szólamokat tartalmazó levelek és a bírói fórumok a bírói lét mindennapjainak részévé váltak.

Az Egyesület életében meghatározó esemény volt, hogy az OBH 2019. február 11-én egyoldalúan, 15 napos határidővel felmondta az OITH (Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala) és a MABIE között 2009-ben megkötött helyiséghasználati megállapodást, amely lehetőséget biztosított arra, hogy az Egyesület székhelyeként a Magyar Igazságügyi Akadémia (ma Magyar Bíróképző Akadémia) legyen bejegyezve. A felmondással az Egyesület székhely nélkül maradt, és a rövid határidő alatt az új székhely megtalálása komoly nehézséget okozott. Már-már azt hittük, hogy a Vérmezőn kell választmányi ülést tartanunk.

Helyzetünket tovább súlyosbították az irányított és elvárt kilépések, a MABIE tagok listázása (amely miatt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság bírságot is kiszabott az érintett törvényszékkal szemben), de a MABIE

létszáma arányaiban mégsem csökkent. Ebben az időszakban mutatkozott meg Egyesületünk összetartó ereje, és a közös akarat, hogy arcvesztés nélkül őrizzük meg az Egyesületet. Ebben nagy segítség volt a sok bátorító üzenet és beszélgetés, a nyilvánosság ereje, és az Európai Bírói Egyesület hathatós támogatása. A 2019 januárjában elfogadott „Ars poetikánkhöz” ragaszkodva, higgadtan, határozottan és hitelességünk megőrzésével tudtuk a feladatainkat ellátni.

E rendkívül nehéz időszak leginkább meghatározó eseményeiről és jelenségeiről két okból tartottam fontosnak szólni. Egyrészt azért, mert ez az év olyan tanulságokkal szolgált, amelyek a jövő bírái számára is hasznosíthatók lehetnek. Másrészt azért, mert az országos választmány 2019 novemberi ülésén nyilvánosan is megfogalmaztuk, hogy „a múlttal két dolgot nem szabad tenni: elfelejteni és benne ragadni”.

A MABIE és az egész bírói kar számára is nagy jelentőségű ülésről azért is kell külön szólnom, mert azon részt vett dr. Darák Péter, a Kúria elnöke, dr. Varga Judit igazságügyi miniszter, dr. Vasvári Csaba az OBT akkori elnöke, valamint az OBH elnöke helyett a Hivatal két elnökhelyettese. A meghívottak személye és az a tény, hogy a MABIE asztala adott teret a megbeszélésnek, reményt adott számunkra, hogy enyhülés következik. Az ülésen dr. Varga Judit igazságügyi minisztertől, dr. Vízkelety Mariann igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkártól és dr. Hajas Barnabás főosztályvezetőtől első kézből kaptunk tájékoztatást az IM által beterjesztett ún. salátatörvény rendelkezéseiről (később 2019. évi CXXVII.tv.), és megfogalmazhattuk a törvénytervezet egyes rendelkezéseivel kapcsolatos aggályainkat is.

Örömmel hallottuk azonban a tervezett bírói illetményemelés részleteiről tartott beszámolót, különösen azért, mert ez azt jelentette, hogy a MABIE a riogatás ellenére mégsem akadályozta meg a nagyon várt bérrendezést, ellenkezőleg, elképzeléseink visszaköszöttek a szabályozás elemeiben.

Az enyhülés folytatódásának jeleként a következő választmányi ülésen, 2020 januárjában az OBH frissen megválasztott elnöke, dr. Senyei György köszöntötte az országos választmány tagjait. Visszakaptuk a székhelyünket, újra lehetőséget kapunk a bírák érdekeit képviselni, sikeresen lezajlott az OBT póttagválasztó küldöttértekezlete, kiegészült az OBT, ismét összeülhetett a BÉSZT.

Az Egyesület életében ebben az évben kiemelkedő jelentőségű esemény volt, hogy a kemény munkánk gyümölcse beérett és a bíróság bejegyezte az új Alapszabályunkat³. Ezért 2019 az életben maradás, 2020 a törvényes és rendezett működés feltételei újra megteremtésének éve volt. A pandémia elmúltával, reményeim szerint a jövőre koncentrálnunk.

A MABIE alapításának 30. évfordulójára készített kiadványunk ezért sem lehet a borús gondolatok tárháza. Az Egyesület életét sem ezek határozták meg. Az események között is sok optimista kicsengésű fordulat akadt. A Töletek kapott felhatalmazás alapján joggal bízom abban, hogy az Egyesület végre ismét betölti tényleges szerepét a bírói karon belül, és képes lesz a hatékony érdekképviselőre az Alapszabályunk szerint és az ars poeticánk elvei mentén.

Hiszem, hogy ebben a munkában erőt meríthetünk a MABIE alapítóinak és korábbi elnökeinek felidézett gondolataiból, sikereiből és tévedéseiből. Tapasztalataik megismerése és a tanulságok levonása támogatja a munkánkat. Szent-Györgyi Albertet idézve: „Olyan lesz a jövő, mint amilyen a ma iskolája.”

A jövőről szólva a legfontosabb feladatunknak a MABIE új cselekvési programjának kidolgozását tartom, azaz annak az eldöntését, hogy a MABIE az érdekképviselői tevékenysége és a bírói függetlenség védelme érdekében merre haladjon, milyen eszközökkel éljen. Megbízásunkat erre kaptuk! Ezen belül fontosnak tartom, hogy ismét keressük a közös cselekvés lehetőségét a bírósági érdekképviselőkkel és szakmai szervezetekkel, valamint a Jogász Egylettel és más hivatás rendekkel. Az utánpótlásunk kinevelése is igen jelentős feladat, amelynek érdekében is elengedhetetlen a fogalmazók, titkárok megszólítása. Nem kevésbé fontos a bírósági nyugdíjasok és a nyugdíjas tagjaink problémáinak megoldása érdekében történő fellépés, illetve tudásuk, tapasztalataik megismerése és hasznosítása. A korábban általunk kidolgozott bírói életpálya-modell elemeit sem szabad elfelejtenünk. Tovább kell dolgoznunk azok érvényre juttatása, az életpálya "egységes szemléletének" megteremtése, és az új, a mai kor igényeinek megfelelő elemek kidolgozása érdekében. Keresnünk kell az együttműködés lehetőségét a bírósági igazgatással, mert az említett tervek nagy része csak velük együttműködve valósítható meg.

³ Elérhető: <https://www.mabic.hu/index.php/alapszabaly>

Az Országos Választmánynak kiemelt feladata van még a MABIE szervezeti és működési szabályzatának megalkotásában. Egy közös gondolkodást követően ki kell alakítani az álláspontját a bírói függetlenség tiszteletben tartása mellett a bírák megszólalási lehetőségeiről, azok fórumairól.

Ehhez kívánom útravalónak magunkkal vinni Jókai Anna gondolatait: „A múlt is létezik -valahol, egy más szférában – megcsonkíthatatlanul. Visszük a jövőbe magunkkal – de nem azért, hogy ismételjük, hanem hogy ne felejtsük, miért történhetett, ami velünk megtörtént.”

Megköszönöm az érdeklődést, és remélem, ha e jubileumi kiadványt elolvasták, azt nem csak a polcukon fogják megőrizni.

Pécssett, 2020. december

A Sportnapok története

Ép testben ép a bírói lélek
(megemlékező dr. Vajda Edit)

Az 1910-ben megalakult Bírói és Ügyészi Egyesület sportéletéről nem maradtak fenn írásos emlékeink, de az 1980-as években népszerű Területi Igazságügyi Sportnapok (TIS) rendezvényeiről az idősebb bírói korosztály legendákat mesél.

A „TIS-MIS” (Magyar Igazságügyi Sportnapok) becenéven emlegetett seregszemléket az Igazságügyi Minisztérium hívta életre és szervezte meg minden évben az igazságügyi dolgozók, az ügyvédek és a BV. Intézetek állománya számára. Férfi foci, női kézilabda, tenisz, úszás, asztalitenisz és sakk sportágakban.

Az évente lebonyolított területi versenyeket a megyei bíróságok rendezték, majd ezeket követte az országos megmérettetés. Mindig más helyszínen.

Szolnok például területi versenynek adott otthont a 80-as évek elején a festői Tiszaligetben:

(A képen dr. Nánási Illés volt Szolnok Megyei és dr. Heidrich Gábor volt Csongrád Megyei bírósági elnök büvöli a labdát.)

Bajnokságok helyszíne volt még a Tiszántúlon Kecskemét, Debrecen, Gyula.

A versenyek kiváló csapatépítő programnak bizonyultak, hiszen több igazságügyi hivatásrend képviselői találkoztak, illetve az egyes szervezetek tagjai a legfiatalabb kezdőtől, a magas rangú vezetőkig.

Az országos eseményen részt vett a szervező mindenkori igazságügyi miniszter és a BV Országos Parancsnoka is.

Az egyik országos döntőt 1985-ben Szegeden rendezték.

(A szolnoki csapat az 1985-ös sporttalálkozón.)

A versenyeken életre szóló barátságok, szerelmek szövődtek.

A sportpályán kívül az önfeledt szórakozás jegyében megesett egy-két meredek dolog is, amelyek a szájhagyomány útján fennmaradva nagyon derült perceket szereztek a bírósági kötelékbe frissen bekerült fogalmazók számára is, a mélyen tisztelt, nagy tekintélyű instruktor bírák fiatalkori „sporteredményeiről”.

A rendszerváltással a bírói hivatásrend kikerült az igazságügyi tárca fennhatósága alól, létrejött az önigazgatás jegyében először az Országos Bírói Tanács, majd az Országos Igazságügyi Tanács. A bírói kar hosszú időre nélkülözte az országos sportrendezvény élményeit.

Az 1990. április 25-én újjá alakult Magyar Bírói Egyesület kezdeményezésére 2005-ben sikerült feléleszteni két évtizedes álmából az egykori igazságügyi sportnapokat, amit a résztvevők sikertörténetként értékelték. A magyar bírói kar legnagyobb és legnépszerűbb seregszemléjévé vált sportrendezvényén -a MABIE szervezésében- 2017-ig mérte össze sport tudását több száz bíró, bírósági dolgozó.

Az első Országos Bírói Sportnapoknak (OBS) 2005-ben Kecskemét adott otthont, ahol a Bács-Kiskun Megyei Bíróság vezetése és területi alapszervezete voltak a vendéglátók. Kispályás férfi labdarúgás, női kosárlabda, férfi-női egyéni, illetve vegyespáros tenisz és asztalitenisz, férfi-női egyéni és csapat sakk sportágakban mérték össze erejüket a megyénként szerveződött bírósági csapatok mintegy 450 résztvevője.

(Dr. Lomniczi Zoltán, az OIT elnöke és dr. Bodóczki László, a Bács-Kiskun Megyei Bíróság elnöke a megnyitón.)

A második alkalommal –2007-ben – Debrecen volt a színhely. Itt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a Debreceni Ítéltáblával közösen voltak a rendező házigazdák. A Magyar Bírói Egyesület immár profi szintű szervezése mellett a költségeket az Országos Igazságszolgáltatási Tanács állta 10 millió forintos keretet biztosítva a rendezvényre. A vetélkedőkre már 25 csapat jelentkezett, 678 fővel. Ez a létszám csak növekedett ez elkövetkező évek során.

A 2009-es sportnapokat Gödöllőn az egyetemi campus létesítményeiben rendezte meg az Egyesület -a Pest Megyei Bíróság közreműködésével-, olyan sikerrel, hogy ide szinte hazajártunk a következő években.

A Miskolci Egyetemváros is remek környezet volt 2011-ben, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság meg kiváló házigazda. A szívünk 2013-ban visszahúzott Gödöllőre. Itt zajlottak a sportnapok minden második év júliusának első hétvégéjén egészen 2017-ig.

Alig vártuk a péntek délben kezdődő megnyitót a csapatok felvonulásával, majd a rögtön megkezdődő összecsapásokat. Az este a lazulásé volt, de csak módjával mulattunk az Aulában, mivel szombaton reggel még a csoportfordulók második fele várt ránk. Szombaton délutánonként tetőfokára hágott a hangulat és a hőmérséklet az elődöntők, középdöntők és a döntő mérkőzések idején.

Este 20 órakor mindenki kimosakodva, szívét-lelkét díszbe öltöztetve érkezett az ünnepélyes díjátadó ünnepségre, majd átadta magát az önfeledt evés-ivástáncolásnak hajnalig. Vasárnap reggel kócosan, álmosan, de boldogan

búcsúzkodtunk a reggelinél a régi és új barátoktól azzal, hogy „jövőre (két év múlva), veletek, ugyanitt...”

(A Győri Törvényszék sokszoros kupagyőztes labdarúgó csapata 2017-ben Gödöllőn.)

A hagyomány folytatódott, de 2019-ben a MABIE már nem kapott szerepet az Országos Bírósági Sportnapok megrendezésében. Sportolói és szurkolói minőségében azonban részt vettek az egyesületi tagok a Miskolci Törvényszék által megszervezett seregszemplén, mert „The Show Must Go On”!

OBS – a MABIE kedves „gyermek” volt, marad és lesz!

Volt egyszer egy OBS – nekrológ

(megemlékező dr. Hilbert Edit)

14 év nagyon hosszú idő... Ennyi idő alatt serdülő lesz egy újszülöttből, és - mint ezt már sokan átéltük – lassan kezd a szülők fejére nőni. A szülők pedig féltő gonddal figyelik önállósulását, aggódva, de büszkén.

A párhuzam távolinak tűnik, de mi, akik a Magyar Bírói Egyesületben az Országos Sportnapok 2005-ös (újja)születésén dolgoztunk, valamennyien saját „gyermekünként” tekintettünk rá. Visszatekintve az első, kecskeméti rendezvényre, elsőként az jut eszembe, ami semmit nem változott az elmúlt 14 évben: a hihetetlen győzni akarás és a küzdőszellem, ami áthatotta a mérkőzéseket. És az önfelelt mulatozás, közös éneklések, amivel a győztesek ünnepelték magukat és amivel a vesztesek felelték a kudarcot. Van, amire szerencsére kevésbé élesen emlékszem, azok a – ma már megmosolyogtató -

mozzanatok, amiből látszott, hogy mi nagyon is kezdő „szülők”, jelen helyzetben sportszervezők vagyunk még...

De a két-két év nagyon gyorsan elrepült. A szervezők gépezete olajozottan működött, már fél szavakból is értették egymást. Az év eleji hónapok már a szervezéssel teltek, nyár elején a sorsolások és a helyszínbejárás miatt találkoztak a csapatvezetők, aztán a sportolóknak már csak játszani és győzni kellett, a szurkolóknak pedig hozzátenni mindent a győzelemhez. A MABIE-ra már csak pár „apróbb” feladat várt: a teljesség igénye nélkül: gondoskodni szállásról, étkezésről, játéktermekről, eszközöktől, a játékvezetőkről, orvosról, esti programokól, parkolásról, térképekről a résztvevőknek...

A szervezői teamek a legnehezebb helyzeteket is higgadtan és úgy oldották meg, hogy a versenyzők és kísérők még azt sem vették észre, hogy gond lehetett valamivel. Csak a legbeavatottabbak tudták, hogy míg a sportolók és kísérők a banketton a díjakat és részvételüket ünnepelték, addig a MABIE vezetői és szervező társaik a számlákat egyeztetették, a rendezvény lezárásán dolgoztak.

De mit is tudhatunk magunk mögött számokban? A 14 év alatt, a 7 alkalommal megrendezett Országos Bírósági Sportnapokon összesen 3000-nél több bíró és bírósági dolgozó gazdagodott feledhetetlen percekkel, órákkal, napokkal. Nem csak a Magyar Bírói Egyesület tagjai, hiszen ez a rendezvény az egész bírósági szervezetet átfogta, sőt még családtagok, barátok is ott szurkoltak a versenypályák mellett.

A MABIE ismét nagy izgalommal készült 2019-ben a VIII. Országos Bírósági Sportnap rendezésére, az egyeztetések is megkezdődtek már...

Aztán történt valami (az OBH akkori elnöke – a MABIE bevonása nélkül – „meghívásos” pályázatot írt ki az Országos Sportnap megrendezésére, melynek nyertese a Miskolci Törvényszék lett), amitől hirtelen a professzionális sport világában érezhettük magunkat: a felnevelt tehetséges sportolóknra szemet vetett egy tőkeerős klub, mi pedig nevelőegyesületként figyelhetjük, hogy miként állja meg helyét a mi kis „sztárunk” az új közegben.

Olvastunk erről sokat (C. Ronaldo, Gera, Messi) de megélni mégis más... Az érzés ismert: féltő gonddal, szeretettel és nem kis büszkeséggel figyeljük „neveltünk” pályafutását. Megtanítottuk, amire kellett, biztosak vagyunk abban, hogy megáll a saját lábán, nem fog szégyent hozni ránk. Persze ott

leszünk, figyelünk és – még ha nem is mondja, hogy kellene – segíteni fogjuk, ahogy csak tudjuk.

Igen, fáj az elválás, még akkor is, ha bízunk benne, hogy nem végleges. Fáj az is, hogy úgy ment el egyik „sikerünk”, hogy a búcsúra sem volt lehetőség. Nem mondhatta azt azoknak, aki felnevelték, akik nagyon sokat tettek érte, hogy:

Kedves Makai Lajos, Turi Tamás, Boncz Bernadett Pécsről, és Glück Zsuzsanna, Bulla László Kecskemétről, kedves bírósági segítő kollégák, valamennyien

köszönjük Nektek

mindazt, amit tettetek az Országos Bírósági Sportnap „feltámasztásáért” és 14 éven át tartó sikeréért!